

GLÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY Departament Przedsiębiorstw

Notatka informacyjna

WYNIKI BADAŃ GUS

Działalność przedsiębiorstw niefinansowych w 2011 r.

W niniejszej notatce prezentowane są podstawowe informacje dotyczące przedsiębiorstw niefinansowych, niezależnie od ich wielkości mierzonej liczbą pracujących.¹ Dane opracowano na podstawie wyników pełnych badań przedsiębiorstw o liczbie pracujących 10 i więcej osób oraz badania reprezentacyjnego mikroprzedsiębiorstw (do 9 pracujących). Uwzględnienie informacji pozyskiwanych w ramach tych badań, również od jednostek najmniejszych prowadzących uproszczoną ewidencję księgową, pozwala na spójną prezentację danych dla pełnej zbiorowości przedsiębiorstw niefinansowych aktywnych w roku 2011.

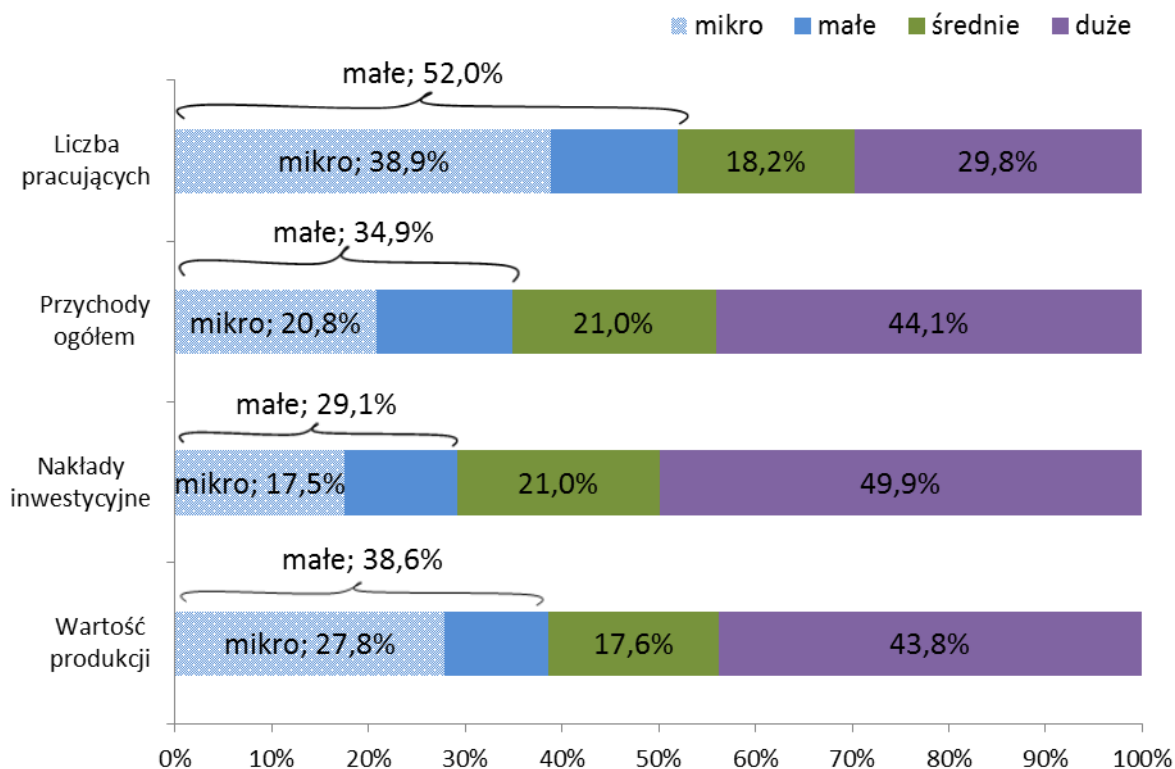
Szczegółowe dane na temat tej zbiorowości zostaną opublikowane w lutym br. w kolejnej edycji publikacji „Działalność przedsiębiorstw niefinansowych”. Podobnie jak w latach poprzednich, w bieżącej publikacji zawarto dane na temat wielkości i struktury zbiorowości przedsiębiorstw niefinansowych prowadzących działalność w 2011 r. według formy własności i formy prawnej, rodzaju i lokalizacji działalności oraz klasy wielkości, z wyszczególnieniem sektora małych i średnich przedsiębiorstw, w tym mikroprzedsiębiorstw. W publikacji zostaną przedstawione między innymi dane o pracujących, zatrudnieniu, wynikach finansowych, działalności inwestycyjnej oraz posiadanych środkach trwałych. Ponadto zaprezentowane będą wybrane dane o działalności przedsiębiorstw niefinansowych w podziale terytorialnym na poziomie wojewódzkim, a także informacje według miejsc prowadzenia działalności, tj. według jednostek lokalnych.

W 2011 r. **działalność gospodarczą prowadziło** 1 785 tys. przedsiębiorstw niefinansowych wobec 1 727 tys. w 2010 r., co oznacza wzrost o 3,4%. Jednostki małe stanowiły 98,9% całej populacji (mikroprzedsiębiorstwa o liczbie pracujących do 9 osób – 95,9%). Udział jednostek średnich i dużych, stanowił odpowiednio 0,9% i 0,2% wszystkich przedsiębiorstw. Ze względu na podstawową formę prawną badanych jednostek – 92,0% podmiotów należało do osób fizycznych.

W podmiotach objętych badaniem według stanu na 31 grudnia 2011 r. **pracowało** 9 028,5 tys. osób, co oznacza wzrost o 1,9% w skali roku. Łącznie w przedsiębiorstwach małych i średnich pracowało 6 336,5 tys. osób, tj. 70,2% wszystkich pracujących w sektorze przedsiębiorstw niefinansowych, z czego w jednostkach małych 51,9% (w tym w mikroprzedsiębiorstwach 38,9%), a średnich 18,2%.

¹ Dane dotyczą wszystkich przedsiębiorstw niefinansowych prowadzących działalność gospodarczą z wyłączeniem jednostek zaklasyfikowanych według PKD 2007 do sekcji A (Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), K (Działalność finansowa i ubezpieczeniowa), O (Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenie społeczne).

Wykres 1. Podstawowe dane o przedsiębiorstwach według klas wielkości w 2011 r.

W badanych przedsiębiorstwach liczba **zatrudnionych** w 2011 r. wyniosła 6 595,8 tys. osób (wobec 6 495,3 tys. osób w 2010 r.), z czego blisko $\frac{3}{4}$ było zatrudnionych w przedsiębiorstwach osób prawnych. Zatrudnieni w podmiotach małych (w tym mikroprzedsiębiorstwach) oraz średnich stanowili 60,5% ogółu liczby zatrudnionych.

Przeciętne wynagrodzenie miesięczne brutto na 1 zatrudnionego w badanych jednostkach wyniosło 3 481 zł (wzrost w skali roku o 5,5%). Najwyższe wynagrodzenia odnotowano w firmach prowadzących działalność związaną z informacją i komunikacją (6 431 zł), najniższe – w działalności związanej z pozostałą działalnością usługową (2 117 zł).

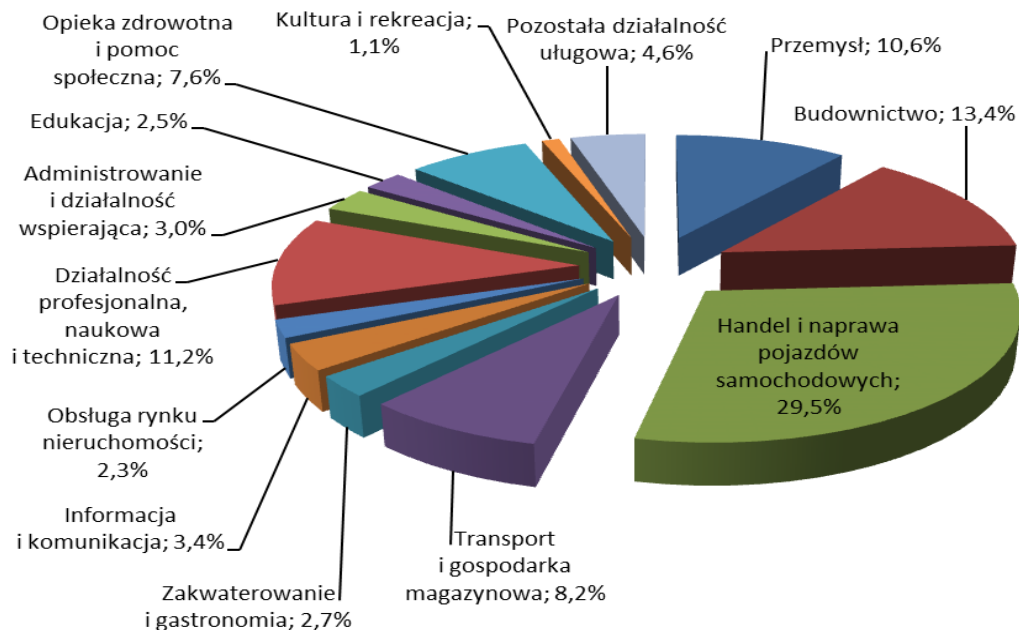
W 2011 r. **przychody ogółem** badanych przedsiębiorstw ukształtowały się na poziomie 3 666,4 mld zł (tj. o 11,2% wyższym niż w roku poprzednim). Przedsiębiorstwa małe i średnie osiągnęły 2 050,3 mld zł, tj. 55,9% przychodów uzyskanych przez wszystkie przedsiębiorstwa niefinansowe. Na jednostki małe przypadało 34,9% (w tym mikroprzedsiębiorstwa 20,8%), a średnie 21,0%.

W 2011 r. **koszty uzyskania przychodów** ogółem wyniosły 3 425,5 mld zł. Podmioty małe i średnie poniosły koszty w wysokości 1 904,1 mld zł, w tym mikroprzedsiębiorstwa – 664,6 mld zł.

Relacja kosztów do przychodów ukształtowała się na poziomie 93,4%. W zależności od klasy wielkości obserwujemy zróżnicowanie wskaźnika poziomu kosztów. W przedsiębiorstwach małych wskaźnik ten wyniósł 91,0% (w tym dla mikroprzedsiębiorstw – 87,3%), w średnich – 96,0%, a w dużych – 94,1%.

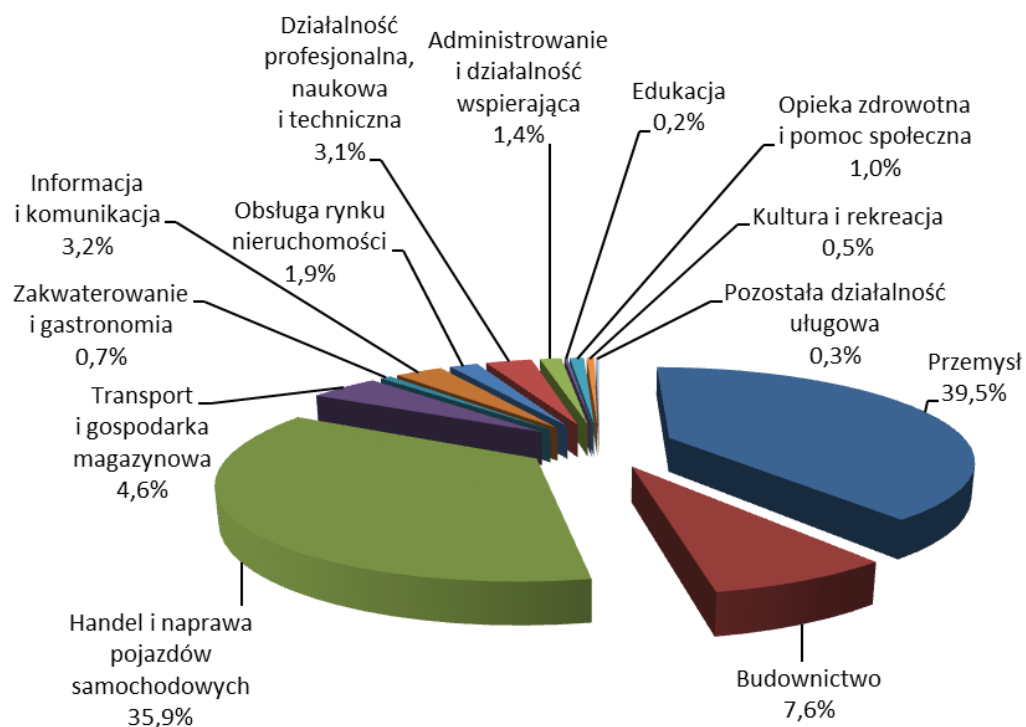
Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez badane przedsiębiorstwa wyniosła 161 240,1 mln zł, w tym na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących 144 702,4 mln zł, tj. 89,7% łącznej wartości nakładów (w 2010 r. – odpowiednio: 141 938,8 mln zł i 126 163,0 mln zł). Małe i średnie przedsiębiorstwa poniosły łącznie połowę inwestycji sektora przedsiębiorstw niefinansowych.

Wykres 2. Przedsiębiorstwa według przeważającego rodzaju działalności w 2011 r.

Ze względu na **przeważający rodzaj działalności** w 2011 r. blisko 30% przedsiębiorstw niefinansowych prowadziło działalność handlową. W 29,3% były to podmioty małe, w których pracowało 66,9% wszystkich pracujących w handlu i które wypracowały 48,2% przychodów uzyskanych przez wszystkie podmioty w tym obszarze gospodarki.

Wykres 3. Przychody według przeważającego rodzaju działalności w 2011 r.

Z ogólnej liczby 1 785 tys. przedsiębiorstw w 2011 r., największa **liczba podmiotów w układzie regionalnym** miała swoją siedzibę w województwie mazowieckim (294,1 tys., tj. 16,5% łącznej liczby jednostek) i śląskim (207,9 tys., tj. 11,7%). W województwach tych miało siedzibę najwięcej przedsiębiorstw prowadzących każdy z objętych analizą rodzajów działalności.

Z punktu widzenia klas wielkości podmiotów, wysokość płac rosła we wszystkich województwach wraz ze wzrostem wielkości przedsiębiorstw: najwyższe **wynagrodzenie** otrzymywali zatrudnieni w przedsiębiorstwach dużych, najniższe zaś w przedsiębiorstwach małych. Wyjątkiem było województwo mazowieckie, w którym przeciętne wynagrodzenie w jednostkach średnich było najwyższe i wynosiło 4 955,2 zł, a w podmiotach dużych o blisko 200 zł niższe.

Wskaźnik poziomu kosztów był najwyższy dla jednostek z województwa mazowieckiego (95,0%) i podlaskiego (94,0%), najniższy dla firm z województwa dolnośląskiego (88,5%).

Przedsiębiorstwa mogą prowadzić działalność poza województwem, w którym mają swoją siedzibę. Z uwagi na powyższe, informacje o **jednostkach lokalnych**, czyli geograficznie określonych miejscach, w których prowadzona jest działalność gospodarcza, pozwalają na prezentację rzeczywistej struktury wyników sektora przedsiębiorstw niefinansowych.

Z badań wynika, że w 2011 r. 1 785 tys. przedsiębiorstw niefinansowych prowadziło działalność w 1 860 tys. jednostkach lokalnych. Podobnie jak w latach ubiegłych, jednostki lokalne to w 95,6% podmioty małe (91,9% jednostki o liczbie pracujących do 9 osób). Do klasy podmiotów średnich należało 2,4% całej zbiorowości jednostek lokalnych, a do dużych – 2,0%.

Uwzględniając rzeczywistą lokalizację działalności przedsiębiorstw niefinansowych obserwowano odmienną strukturę pracujących i przychodów według województw niż stosując metodę przedsiębiorstw. W większości województw liczba pracujących według siedziby przedsiębiorstwa była wyższa niż według jednostek lokalnych, z wyjątkiem województwa mazowieckiego, w którym po uwzględnieniu rzeczywistego rozmieszczenia działalności zanotowano zmniejszenie pracujących o 288,5 tys. osób. Analizując przychody ogółem, według metody jednostek lokalnych były one wyższe niż według siedziby przedsiębiorstwa w 10 województwach, w największym stopniu wzrost zanotowano w województwach: opolskim (o 16,5%), warmińsko-mazurskim (o 12,6%) i dolnośląskim (o 12,3%).

* * *

Szczegółowe informacje na temat wyników finansowych przedsiębiorstw będą dostępne w lutym w publikacji *Działalność przedsiębiorstw niefinansowych w 2011 roku*.

Opracował:
Dominik Dąbrowski,
Departament Przedsiębiorstw
Tel. (22) 608-31-91

**TABL. 1. PODSTAWOWE DANE O PRZEDSIĘBIORSTWACH WEDŁUG FORM PRAWNYCH
I KLAS WIELKOŚCI W 2011 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE		Przedsiębiorstwa				
		ogółem	małe	w tym: mikro	średnie	duże
a - ogółem						
b - osoby fizyczne						
c - osoby prawne						
Liczba przedsiębiorstw	a	1 784 603	1 765 597	1 710 598	15 817	3 189
	b	1 641 635	1 639 186	1 612 926	2 337	112
	c	142 968	126 411	97 672	13 480	3 077
Liczba jednostek lokalnych	a	1 860 928	1 779 696	1 710 445	44 535	36 697
	b	1 649 936	1 642 854	1 612 925	6 262	820
	c	210 992	136 842	97 520	38 273	35 877
Liczba przedsiębiorstw prowadzących:						
księgę rachunkową	a	167 371	148 694	112 470	15 493	3 184
	b	24 403	22 283	14 798	2 013	107
	c	142 968	126 411	97 672	13 480	3 077
podatkową księgę przychodów i rozchodów	a	1 173 060	1 172 731	1 153 956	324	5
	b	1 173 060	1 172 731	1 153 956	324	5
	c	-	-	-	-	-
ewidencję przychodów	a	357 351	357 351	357 351	-	-
	b	357 351	357 351	357 351	-	-
	c	-	-	-	-	-
kartę podatkową	a	86 822	86 822	86 822	-	-
	b	86 822	86 822	86 822	-	-
	c	-	-	-	-	-
Liczba pracujących (stan w dniu 31 XII)	a	9 028 536	4 690 122	3 508 557	1 646 415	2 691 999
	b	3 851 036	3 593 989	3 096 090	209 659	47 388
	c	5 177 500	1 096 133	412 467	1 436 756	2 644 611
Przeciętna liczba zatrudnionych	a	6 595 759	2 398 175	1 303 034	1 592 734	2 604 850
	b	1 729 314	1 487 975	1 044 558	196 923	44 416
	c	4 866 445	910 200	258 476	1 395 811	2 560 434
Przeciętne wynagrodzenie miesięczne na 1 zatrudnionego w zł	a	3 481	2 583	2 059	3 568	4 255
	b	1 942	1 892	1 735	2 224	2 345
	c	4 028	3 713	3 368	3 758	4 288
Nakłady inwestycyjne ogółem w mln zł	a	161 240	47 039	28 282	33 785	80 416
	b	21 431	18 063	13 571	2 866	502
	c	139 809	28 976	14 711	30 919	79 914

**TABL. 1. PODSTAWOWE DANE O PRZEDSIĘBIORSTWACH WEDŁUG FORM PRAWNYCH
I KLAS WIELKOŚCI W 2011 R. (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE		Przedsiębiorstwa				
		ogółem	małe	w tym: mikro	średnie	duże
a - ogółem						
b - osoby fizyczne						
c - osoby prawne						
Nakłady inwestycyjne na nowe środki trwałe i modernizację w mln zł.....	a	144 702	38 692	23 637	29 238	76 772
	b	17 000	14 339	11 255	2 209	452
	c	127 702	24 353	12 382	27 029	76 320
Nakłady inwestycyjne na zakup używanych środków trwałych w mln zł	a	16 538	8 347	4 644	4 547	3 644
	b	4 431	3 723	2 316	657	51
	c	12 107	4 624	2 328	3 890	3 593
Wartość brutto środków trwałych w mln zł (stan w dniu 31 XII).....	a	1 545 397	342 458	183 366	297 595	905 344
	b	148 012	125 824	96 463	18 311	3 877
	c	1 397 385	216 634	86 903	279 284	901 467
Przychody ogółem w mln zł	a	3 666 385	1 280 766	760 896	769 494	1 616 124
	b	721 572	648 614	516 299	62 148	10 809
	c	2 944 813	632 152	244 596	707 346	1 605 315
Koszty ogółem w mln zł	a	3 425 473	1 165 694	664 613	738 419	1 521 361
	b	621 505	552 974	431 837	58 318	10 214
	c	2 803 968	612 720	232 776	680 101	1 511 147
Wskaźnik poziomu kosztów w %	a	93,4	91,0	87,3	96,0	94,1
	b	86,1	85,3	83,6	93,8	94,5
	c	95,2	96,9	95,2	96,1	94,1
Zysk brutto w mln zł (podmiotów osiągających dodatni wynik finansowy).....	a	298 488	150 544	114 066	41 229	106 715
	b	106 747	102 142	90 399	3 978	627
	c	191 741	48 402	23 667	37 251	106 088
Wskaźnik rentowności obrotu brutto w %	a	8,1	11,8	15,0	5,4	6,6
	b	14,8	15,7	17,5	6,4	5,8
	c	6,5	7,7	9,7	5,3	6,6
Wartość dodana w mln zł	a	862 864	309 288	214 615	147 070	406 507
	b	186 187	171 789	143 832	12 193	2 206
	c	676 677	137 499	70 783	134 877	404 301
Wartość produkcji w mln zł	a	2 708 963	1 046 396	753 962	477 153	1 185 414
	b	649 455	602 493	515 205	39 351	7 611
	c	2 059 508	443 903	238 757	437 802	1 177 803

**TABL. 2. STRUKTURA PODSTAWOWYCH DANYCH O PRZEDSIĘBIORSTWACH
WEDŁUG FORM PRAWNYCH I KLAS WIELKOŚCI W 2011 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE		Przedsiębiorstwa				
		ogółem	małe		średnie	duże
				w tym: mikro		
c - osoby prawne		w %				
Liczba przedsiębiorstw	a	100,0	98,9	95,9	0,9	0,2
	b	100,0	99,9	98,3	0,1	0,0
	c	100,0	88,4	68,3	9,4	2,2
Liczba jednostek lokalnych	a	100,0	95,6	91,9	2,4	2,0
	b	100,0	99,6	97,8	0,4	0,0
	c	100,0	64,9	46,2	18,1	17,0
Liczba pracujących						
(stan w dniu 31 XII)	a	100,0	51,9	38,9	18,2	29,8
	b	100,0	93,3	80,4	5,4	1,2
	c	100,0	21,2	8,0	27,7	51,1
Przeciętna liczba zatrudnionych	a	100,0	36,4	19,8	24,1	39,5
	b	100,0	86,0	60,4	11,4	2,6
	c	100,0	18,7	5,3	28,7	52,6
Nakłady inwestycyjne ogółem	a	100,0	29,2	17,5	21,0	49,9
	b	100,0	84,3	63,3	13,4	2,3
	c	100,0	20,7	10,5	22,1	57,2
Wartość brutto środków trwałych						
(stan w dniu 31 XII)	a	100,0	22,2	11,9	19,3	58,6
	b	100,0	85,0	65,2	12,4	2,6
	c	100,0	15,5	6,2	20,0	64,5
Przychody ogółem	a	100,0	34,9	20,8	21,0	44,1
	b	100,0	89,9	71,6	8,6	1,5
	c	100,0	21,5	8,3	24,0	54,5
Koszty ogółem	a	100,0	34,0	19,4	21,6	44,4
	b	100,0	89,0	69,5	9,4	1,6
	c	100,0	21,9	8,3	24,3	53,9
Zysk brutto (podmiotów osią-						
gających dodatni wynik finansowy)	a	100,0	50,4	38,2	13,8	35,8
	b	100,0	95,7	84,7	3,7	0,6
	c	100,0	25,2	12,3	19,4	55,3
Wartość produkcji	a	100,0	38,6	27,8	17,6	43,8
	b	100,0	92,8	79,3	6,1	1,2
	c	100,0	21,6	11,6	21,3	57,2

**TABL. 3. PODSTAWOWE DANE O JEDNOSTKACH LOKALNYCH WEDŁUG
WOJEWÓDZTW W 2011 R. (bez jednostek lokalnych poza granicami kraju)**

WOJEWÓDZTWA	Liczba jednostek lokalnych	Pracujący stan w dniu 31 XII	Przeciętne zatrudnienie na podstawie umowy o pracę	Przeciętne wynagrodzenie miesięczne brutto w zł	Przychody w mln zł
O G Ó Ł E M	1 860 928	9 007 063	6 579 046	3 294	3 556 749
Dolnośląskie	144 830	734 946	543 598	3 368	282 842
Kujawsko-pomorskie	89 085	425 128	313 650	2 763	145 689
Lubelskie	80 409	346 288	237 193	2 724	102 628
Lubuskie	47 350	216 381	156 703	2 799	66 733
Łódzkie	124 194	587 608	417 792	2 892	177 228
Małopolskie	172 077	791 974	560 738	3 009	270 653
Mazowieckie	309 540	1 638 108	1 241 371	4 293	964 442
Opolskie	38 856	189 368	137 828	2 938	65 395
Podkarpackie	77 364	387 788	292 099	2 667	110 927
Podlaskie	46 393	190 275	132 796	2 731	66 202
Pomorskie	123 228	517 626	362 723	3 207	236 048
Śląskie	214 864	1 222 514	922 988	3 585	454 306
Świętokrzyskie	52 732	226 020	162 702	2 739	71 814
Warmińsko-mazurskie	55 997	251 272	180 990	2 671	70 316
Wielkopolskie	190 923	940 986	689 451	3 009	368 750
Zachodniopomorskie	93 087	340 783	226 422	2 839	102 775